

АНАЛІЗ ВПЛИВУ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

проекту рішення «Про встановлення тарифу на проїзд на міських автобусних маршрутах загального користування в м. Покровську»

І. Визначення проблеми.

Відповідно до статті 10 Закону України від 5 квітня 2001 року № 2344-III «Про автомобільний транспорт» (зі змінами) тарифна політика на автомобільному транспорті у м. Покровську має задовольняти підприємницький інтерес, забезпечувати розвиток автомобільного транспорту, стимулювати впровадження новітніх технологій перевезень, застосування сучасних типів транспортних засобів, а також сприяти вирішенню таких завдань:

- збільшення можливостей суб'єктів господарювання щодо забезпечення потреб споживачів у послугах, залучення інвестицій у розвиток автомобільного транспорту, стимулювання конкуренції та появи нових суб'єктів господарювання, які належать до автомобільного транспорту;
- забезпечення балансу між платоспроможним попитом на послуги та обсягом витрат на їх надання;
- забезпечення стабільності, прозорості та прогнозованості тарифів.

Реалізація єдиної тарифної політики у м. Покровську передбачає встановлення виконавчим комітетом тарифу, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері автотранспортних перевезень, відповідно до методики розрахунку тарифів за видами перевезень.

У місті Покровську підприємницьку діяльність по перевезенню пасажирів та багажу на міських автобусних маршрутах загального користування здійснюють 7 перевізників. Затверджені 12 маршрутів та 74 графіків руху. Працюють 11 маршрутів та 54 графіки руху. Транспортні засоби працюють на маршрутах міста в загальному режимі.

Розмір діючих тарифів на проїзд на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Покровську, складає 5.00 грн. та відповідно до тарифної сітки, був погоджений рішенням виконавчого комітету Покровської міської ради від 23.05.2019 № 169 на даний час не відповідає балансу між дохідною та витратною частинами підприємців.

З того часу суттєво збільшилися витрати суб'єктів підприємницької діяльності, які надають послуги з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування.

Збільшення витрат пов'язано насамперед з :

№ з/п	Найменування показника	На січень 2019	На січень 2021	Різниця %
1	Паливо,			
	грн. за 1 літр: бензин А-92	27,50	29,84	8,51%
	дизельне пальне	26,50	27,88	5,21 %
	газ стиснений	11,27	15,70	39,30 %
	моторні оливи	43,00	250, 0	481,39%
2	Оновлення транспортних засобів за рахунок отриманого прибутку, шт.	0	0	0%
3	Мінімальна заробітна плата	4173,0	6000,0	43,78%
	Вартість автобусів, тис.грн.: марки Паз	1250000	2000000	60%
	Рута	750000	1500000	100%

Таким чином, нарівні зі збільшенням витратної частини на здійснення діяльності з перевезення пасажирів, дохідна частина підприємців суттєво зменшилася, що призвело до відповідних труднощів в оновленні, ремонті та придбанні нових автотранспортних засобів.

Відповідно до економічних розрахунків, які здійснили та надали Мещанінов В.К. та суб'єкти підприємницької діяльності, що надають послуги з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування, тариф на перевезення пасажирів, виходячи з фактичної собівартості 1 пас/ км склав більше 8 грн

Згідно п. 1.6. Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту «перегляд рівня тарифів повинен здійснюватися у зв'язку зі зміною умов виробничої діяльності та реалізації Послуг, що не залежать від господарської діяльності Перевізника, у тому числі, в разі зміни вартості палива більш ніж на 10%».

Дана проблема потребує державного регулювання, оскільки суб'єкти господарської діяльності, що надають послуги з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування, не мають права самостійно, без погодження з виконавчим комітетом міської ради, змінювати чи встановлювати тарифи на міських автобусних маршрутах. Згідно до п.2 ст.28, ст.59,73 Закону України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні». Нові тарифи починають діяти тільки після їх встановлення виконавчим комітетом. При цьому погодження здійснюється шляхом прийняття виконавчим комітетом відповідного рішення, яке і є регуляторним актом.

Вказана проблема не може бути вирішена з допомогою діючого регуляторного акту, оскільки він не забезпечує відшкодування усіх економічно - обґрунтованих витрат, що пов'язані з наданням суб'єктами підприємницької діяльності послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування.

II. Цілі державного регулювання.

Основною ціллю державного регулювання є поліпшення якості послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом, загального користування, економічний захист суб'єктів підприємницької діяльності, що надають ці послуги, захист прав споживачів зазначених послуг в частині контролю за економічною обґрунтованістю витрат, закладених у тарифах на ці послуги.

Повноваження виконавчих органів міських рад щодо регулювання тарифів на міські пасажирські перевезення встановлені ст.28 Закону України "Про місцеве самоврядування у Україні" і зумовлені необхідністю забезпечити соціальний захист населення від необґрунтованого завищення вартості зазначених послуг перевізниками, що займають монопольне становище з надання цих послуг на умовах конкурсних засад.

Ціллю розробки та впровадження проекту регуляторного акту є:

- забезпечення отримання населенням міста більш якісних послуг з пасажирських перевезень;
- забезпечення стабільної роботи перевізників;
- приведення тарифів на міські пасажирські перевезення до рівня економічно обґрунтованих.
- економічне стимулювання виходу сфери підприємницької діяльності з тіньової економіки.

Встановлення економічно-обґрунтованих тарифів на перевезення пасажирів, які дадуть змогу перевізникам працювати беззбитково в умовах збільшення цін на паливо та матеріально-технічні ресурси, збільшення мінімальної заробітної плати, забезпечувати якісне надання послуг з пасажирських перевезень, виконання заходів щодо оновлення рухомого складу та підвищення комфортності пасажирських перевезень.

Граничні тарифи на перевезення пасажирів на міському пасажирському транспорті.

1 .Вартість проїзду одного пасажира незалежно від кількості зупинок на міських маршрутах загального користування, що експлуатуються в звичайному режимі	8,00 грн.
--	------------------

Відповідно розраховується тарифна сітка до м. Родинське та сел. Шевченко.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Збереження існуючого рівня тарифу, але в такому разі діяльність перевізників буде

	збитковою, що в свою чергу зменшить кількість учасників перевезень, та приведе до погіршення якості послуг населенню.
Альтернатива 2	Зменшення рівня рентабельності, що в свою чергу зменшить розмір тарифу. Але в такому разі, постійне зростання складових собівартості таких, як: мінімальна заробітна плата, ціни на пально-мастильні матеріали та запчастини вплинуть на збільшення собівартості тарифу та створення умов збиткової діяльності перевізників.
Альтернатива 3	Залишити вартість проїзду без змін 5.00 грн. та відповідно до тарифної сітки. <ul style="list-style-type: none"> - зменшиться кількість графіків руху автобусів по місту; - погіршиться якість послуг; - зношеність транспорту; - збільшиться кількість скарг населення на надання послуг.
Альтернатива 4	Залучити немісцевих перевізників, яким вигідно перевозити пасажирів за існуючими тарифами: <ul style="list-style-type: none"> - збільшення конкуренції; - зменшення надходження податків до місцевого бюджету; - часткова втрата робочих місць для місцевих мешканців.
Альтернатива 5	Встановити граничний тариф в розмірі 7.00 грн.: <ul style="list-style-type: none"> - забезпечить беззбиткову роботу пасажирського автомобільного транспорту, - сприятиме покращенню якості надання послуг по перевезенню пасажирів; - можливе зменшення пасажирообороту. - значна напруга населення.
Альтернатива 6	Встановити граничний тариф в розмірі 6 грн.: <ul style="list-style-type: none"> - безприбутковість перевезень; - погіршиться якість послуг; - зношеність транспорту;

Тому, ці альтернативи не можуть бути прийняті, оскільки вони не здатні вирішити існуючу проблему.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Досягнути зазначених цілей на даному етапі шляхом використання альтернативних способів не надається можливим, оскільки зараз не існує належного законодавчого регулювання вирішення описаних проблем, а також немає тенденції до зниження вартості витратних матеріалів, що забезпечують функціонування автомобільного транспорту. Розв'язати проблему за допомогою чинного рішення виконавчого комітету Покровської міської ради від 23.05.2019 №169 не має можливості у зв'язку з тим, що зазначені в ньому тарифи не покривають фактичні витрати перевізників, що може призвести до зменшення кількості транспортних засобів, які обслуговують маршрути, невиконання графіків руху та зменшення кількості рейсів, зниження безпеки руху, погіршення технічного стану рухомого складу. Тому, виникає необхідність прийняти нове рішення про встановлення тарифів у розмірі 8 грн. та відповідно тарифної сітки до м.Родинське та сел.Шевченко, щоб у підприємців була можливість відшкодувати фактичні витрати, пов'язані з перевезенням пасажирів.

Таким чином, обраний спосіб досягнення зазначених цілей, а саме, погодження тарифу, який забезпечить відшкодування економічно обґрунтованих витрат, є найраціональнішим.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Проблема, яку передбачається розв'язати з прийняттям даного рішення, не може бути вирішена за допомогою ринкових механізмів і потребує державного регулювання, згідно Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та наказу Мінтрансу України від 17.11.2009 року №1175 «Про затвердження Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту», Постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 р. №308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта», проведеним аналізом розшифровок статей доходів та витрат до розрахунку собівартості 1 пасажиро-кілометра на маршрутах виноситься на громадське обговорення тариф на перевезення пасажирів автобусами у міському транспорті загального користування у розмірі 8 грн. та відповідно тарифної сітки до м. Родинське та сел.Шевченко. Регуляторний акт має місцевий характер впливу. При прийнятті рішення, регуляторний акт буде оприлюднений шляхом опублікування у друкованих засобах масової інформації регуляторного органу, на офіційній сторінці регуляторного органу в мережі Інтернет, з метою обговорення та надання пропозицій та зауважень. У разі відсутності пропозицій та зауважень на даний проект рішення надається експертний висновок постійної депутатської комісії з планування, фінансів, бюджету і соціально-економічного розвитку міста відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та затверджується виконавчим комітетом.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акту залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Вигоди	Витрати
Сфера інтересів держави (міська влада)	
Забезпечення вимог законодавства України щодо пасажирських перевезень. Збільшення розміру надходжень до місцевого бюджету, державних цільових фондів від господарської діяльності перевізників;	Забезпечення видатків на відшкодування перевезень пільгових категорій громадян
Забезпечення якісного перевезення пасажирів автомобільним транспортом	Витрати на розробку регуляторного акту та проведення аналізу по відстеженню його результативності
Створення нових робочих місць	Незадоволеність громадян міста підвищеним тарифом
Сфера інтересів суб'єктів господарювання	
Збільшення доходів від перевезень пасажирів	Можливе зменшення пасажирозмінності внаслідок зростання тарифів
Можливість оновлення транспортних засобів	Збільшення заборгованості за пільгові

	перевезення
Сфера інтересів громадян	
Забезпечення потреб населення у якісному, стабільному та безпечному перевезенні	Відсутні
Запобігання необґрунтованому підвищенню тарифів	Збільшення витрат на проїзд у міському пасажирському транспорті

Найбільш впливовими зовнішніми чинниками, що впливають на дію регуляторного акту являються:

- зміна законодавства щодо пасажирських перевезень;
- зміна вимог до перевізників, які надають послуги з пасажирських перевезень;
- значне подорожчання паливо-мастильних матеріалів;
- збільшення мінімальної заробітної плати;
- зміна умов оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють перевезення пасажирів.

Зазначені чинники мають значний вплив на результативність запропонованого регуляторного акту. Тому, буде проводитись постійний моніторинг щодо їх оцінки, за результатами якого до запропонованого регуляторного акту будуть внесені відповідні зміни для усунення негативного впливу зазначених чинників.

VI. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акту

Строк дії - необмежений. Але при цьому строк дії регуляторного акту може обмежуватися зміною цін на паливо - мастильні матеріали, запасні частини, автотранспортні засоби та інші матеріали, що забезпечують роботу автотранспортних засобів, вартості надання послуг з проведення технічного ремонту транспортних засобів, зміна умов оподаткування суб'єктів малого підприємництва, що надають послуги з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування.

VII. Визначення показників результативності дії регуляторного акту

Показниками результативності запровадження цього регуляторного акту слід вважати:

- кількість діючих міських автобусних маршрутів;
- кількість автобусів, які виконують перевезення пасажирів на міських маршрутах;
- кількість суб'єктів господарювання, які здійснюють перевезення пасажирів або надають транспортні послуги;
- кількість робочих місць;
- розмір надходжень до місцевого бюджету, державних цільових фондів від господарської діяльності перевізників;
- розмір коштів і часу, що витрачається суб'єктами господарювання, пов'язаних із виконанням вимог цього регуляторного акту;
- рівень проінформованості суб'єктів господарювання з основними положеннями цього регуляторного акту;

Рівень проінформованості громадян високий. Проводяться консультації та обговорення з громадськістю щодо основних положень цього регуляторного акту;

- оприлюднення на офіційному сайті Покровської міської ради в мережі Інтернет проекту відповідного рішення;
- інформування населення через місцевий телеканал «Орбіта», «Капрі»;
- надання інформації через Контактний центр Покровської міської ради Донецької області, через листування.

Кількісні показники результативності регуляторного акту

№ з/п	Найменування показника	2017	2018	2019	2020	2021
						(прогнозні показники)
1	Кількість діючих міських автобусних маршрутів	12	13	12	11	12

2	Кількість автобусів, які виконують перевезення пасажирів на міських маршрутах	75	75	68	36	54
3	Кількість перевізників (СПД)	4	9	8	7	7
4	Кількість робочих місць *	102	112	102	72	108
5	Кількість отриманих скарг з приводу неякісного перевезення пасажирів	16	30	665	598	0

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта.

Відстеження результативності нормативно-правового акту буде здійснюватися відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» на підставі статистичних даних про рівень ринкових цін на пально-мастильні матеріали, автозапчастини тощо.

Відносно регуляторного акту послідовно буде здійснюватися базове, повторне і періодичне відстеження його результативності.

Для відстеження результативності регуляторного акту будуть використані статистичні дані та дані соціологічних опитувань.

Базове відстеження результативності регуляторного акту буде здійснюватися до початку набуття його чинності під час надходження пропозицій і зауважень та їх аналізу, а також, шляхом проведення перевірок суб'єктів господарювання з питань дотримання ними вимог, встановлених цим актом.

Повторне відстеження регуляторного акту буде здійснюватися через рік після набрання чинності регуляторного акту, за результатами якого можливо здійснити порівняння показників базового та повторного відстеження.

Відстеження результативності регуляторного акту здійснюватиметься шляхом аналізу даних, які стосуються:

- обсягів міських пасажирських перевезень;
- рівня фактичної рентабельності послуг у порівнянні з прогнозованою за звітний період.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акту буде здійснюватися один раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження, з метою подальшого удосконалення законодавства з питань поліпшення безпечних умов праці, створення належних, безпечних умов праці та виконання вимог чинного законодавства.

Регуляторний орган, що прийняв регуляторний акт, готує звіт про відстеження результативності цього акту і не пізніше ніж в 10-ти денний строк з дня підписання цього звіту оприлюднює його способом, передбаченим законодавством.

Зауваження та пропозиції відносно проекту регуляторного акту надсилати в письмовому вигляді протягом одного місяця, починаючи з дня публікації регуляторного акту на адресу виконавчого комітету Покровської міської ради: 85300, Донецька область, м.Покровськ, пл. Шибанкова, 11, тел. 080030101 (Контакт центр Покровської міської ради), +380668449955 (відділ транспорту Покровської міської ради Донецької області), E-mail: krs.v@dn.gov.ua

Заступник міського голови
з питань діяльності виконавчих
органів ради

А. Зінченко

Начальник відділу транспорту

Ю. Остапчук